

DET KREATIVE NORDEN

- svar på globaliseringens utfordringer

De nordiske statsministrenes erklæring fra møtet i Punkaharju i 2007 angir retningen for samarbeidet i Nordisk Ministerråd om globaliseringens utfordringer og muligheter. Som en følge av dette har de nordiske kulturministrene vedtatt en offensiv globaliseringsstrategi for det nordiske kultur- og mediesamarbeidet. Den gjør kultur til et selvstendig profileringsområde i den fellesnordiske globaliseringsstrategien.

Visjonen er at det nordiske kultursamarbeidet sikrer, skaper og viser kvalitet, kreativitet og mangfold i en sunn og bærekraftig global utvikling.

Målet er at nordisk kunst og kultur blir mer synlig på den globale scenen og bidrar konstruktivt til å møte globaliseringens utfordringer og til å utnytte dens muligheter.

Kulturområdet er et viktig grunnlag for det nordiske samarbeidet. Betydningen av kreativitet, innovasjon, design samt identitetsskapende produkter og opplevelser øker i den internasjonale konkurransen. Samtidig blir dialog mellom land og kulturer stadig mer avgjørende for å skape og opprettholde fred i verden. Dermed styrkes de kulturelle og økonomiske perspektivene for en samlet internasjonal profilering av Norden som en attraktiv samarbeidspartner.

Den nye strukturen i det nordiske kultursamarbeidet gjør det mulig effektivt å videreutvikle interesse for globaliseringens kulturelle muligheter og utfordringer som allerede i dag preger det nordiske kultursamarbeidet.

Kulturministrene følger opp statsministrenes initiativ og har besluttet at fokus på globaliseringen skal være ett av de overordnede målene for det fellesnordiske kultursamarbeidet.

De nordiske husene, fondene, institusjonene, programmene og nettverkene har alle bidratt til å utvikle innsatsområder og tiltak i den kulturelle globaliseringsstrategien.

Målsettingen om økt kulturelt fokus på globalisering er en prosess som i første omgang omsettes i følgende tverrgående innsatsområder som skaper nordisk merverdi.

Ambisjonen er – som i de nordiske statsministrenes erklæring fra Punkaharju – å skape *et synligere Norden, et mer kunnskapsrikt Norden og et velstående Norden*.

Et synligere Norden

-Nordisk kultur skal profileres internasjonalt

Norden har forutsetning for å ligge i frontlinjen i den globale utviklingen av kreative yrker. De nordiske landene har høy internasjonal status på områder som filmproduksjon, musikk, litteratur, arkitektur og design. Hver for seg har landene i de senere årene tatt initiativ til samarbeid mellom kulturlivet og næringslivet for å utnytte mulighetene som opplevelsesøkonomien skaper.

Film og dataspill er de største vekstområdene i de kreative industriene. Nordisk dataspillprogram skal sikre produksjon av kvalitetspregede dataspill for barn og unge, mens Nordisk Film og TV-Fond skal fremme produksjon og distribusjon av film av høy kvalitet.

Det nordiske kultursamarbeidet skal sammen med næringslivet skape økt synergi mellom utvikling og profilering av de kreative yrkene og opplevelsesøkonomien. Kulturministrene tar initiativ til dialog med næringsministrene om dette.

- De nordiske kulturministrene har startet en prosess for å få til et nytt partnerskap – et kulturpartnerskap – innenfor rammene av Den nordlige dimensjonen. Ett av målene med partnerskapet er å styrke de kreative industrienes posisjon og øke muligheten for å nå de internasjonale markedene. Den nordlige dimensjonens kulturpartnerskapsprosjekt skal ses i sammenheng med KreaNord-prosessen.

- Det er opprettet en tverrsektoriell nordisk arbeidsgruppe for utvikling og profilering av kreative industrier. KreaNord skal være et samlingspunkt for erfaringer, kompetanse og utviklingsvisjoner som dekker både næringslivs- og kultursektoren.
- Nordisk dataspillprogram utvikles med en internasjonal markedsføringsdimensjon og agenturfunksjon i form av fellesnordisk representasjon. Programmets system for digital distribusjon utvides til de globale markedene. Det skal plassere seg som den nordiske 'connector' for strategiske partnerskap.
- Nordisk Film og TV-Fond utvikles med en satsing på internasjonal markedsføring og branding av nordiske produksjoner. Det investeres i overføring av relevante nordiske filmtitler til digitale mastere med høy HD-kvalitet. Dette vil sikre økt internasjonal spredning av nordiske filmproduksjoner samt et bedre inntektsgrunnlag for den nordiske filmbransjen.
- Nordisk råds litteraturpris, musikkpris og filmpris skal bidra til å markedsføre Norden offensivt internasjonalt.
- De nordiske husene og de nordiske instituttene potensial for å fremme kulturturisme i Norden, samt Vestnorden som kulturturistmål, utvikles ytterligere i dialog med husene og instituttene.
- De nordiske kulturministrene skal presentere et nordisk kulturbidrag med kvalitet og gjennomslagskraft til Verdensutstillingen i Shanghai 2010 under temaet "Better City, Better Life". Det produseres en ny nordisk designutstilling med fokus på produktdesign, arkitektur og visuell design. Denne utstillingen skal også vises på ledende museer i Beijing, Nanjing, Xian, Chengdu og Guangdong.

Et mer kunnskapsbasert Norden

-Norden skal produsere og tiltrekke kunnskap

Norden har forutsetning for å bli en sentral aktør i den internasjonale kulturelle utviklingen og utvekslingen av kunnskap. Den mangeårige tradisjonen på kulturområdet for å skape mellomfolkelige plattformer og for utvekslings-, mobilitets- og residensordninger tiltrekker internasjonal kunnskap til de nordiske landene og bidrar til å spre nordisk kunnskap i verden.

Det nordiske kultursamarbeidet skal være et utgangspunkt for økt talentutvikling, kompetanseutvikling og løsning av grenseoverskridende oppgaver.

- Det gjennomføres en nordisk satsing på samarbeid mellom kulturinstitusjoner og skoler. Det nordiske nettverket for kunst, kultur og skole skal arrangere en konferanse med internasjonalt fokus, blant annet med sikte på kompetanseutvikling og som en mulig start på et program med utveksling av prosjekter, skolelever og kunstnere.
- NORDICOM er en viktig aktør i drøftelsene innenfor FN-systemet om utarbeiding av såvel en internasjonal medie- og kommunikasjonsstatistikk som indikatorer for god forvaltning. En internasjonal og etterspurt mediestatistikk utarbeidet i regi av Nordisk Ministerråd skal styrke Nordens rolle som en global og kvalitetsbevisst kunnskapsprodusent.
- I forbindelse med reforhandlingen av det nordisk-baltiske mobilitets- og residensprogrammet skal det etableres en ny støtteform for produksjonsrettet virksomhet. Denne satsingen er i tråd med utviklingen innenfor nyskapende samtidskunst og vil forsterke det nordiske kunstfeltet på de internasjonale arenaene.
- Norden Hus i Reykjavik gjøres – i samarbeid med de øvrige Nordens Hus og institutter – til Nordens senter for Ny Nordisk Mat. Formålet er å formidle og spre kunnskap om nordiske råvarer og nordisk gastronomi regionalt og internasjonalt.

Et velstående Norden

-nordiske tradisjoner for demokrati og dialog kan inspirere

Norden er et forbilde i demokrati og kulturdialog for andre regioner i verden. Også nordiske kulturpolitiske tradisjoner for tilgjengelighet vekker interesse. Norden har inspirert til nye demokratier og pressefrihet i de baltiske landene.

Alle de nordiske landene har ratifisert UNESCOs konvensjon om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk og har forpliktet seg til å følge den opp nasjonalt og internasjonalt. Konvensjonen bygger på menneskerettighetene. Den understreker staters suverene rett til å føre kulturpolitikk og rommer perspektiver rundt kulturelt mangfold, kulturvarer og -tjenester, dialog mellom kulturer, kultur og utvikling samt internasjonalt kultursamarbeid.

Det nordiske kultursamarbeidets bidrag til å skape og spre fredelig demokratisk samtale, kulturdialog og samspill mellom kulturer skal styrkes.

- Det skal etableres et systematisk nordisk samarbeid om utveksling av erfaringer med oppfølgingen av UNESCOs konvensjon om kulturelt mangfold. Det skal kartlegges hvordan de nordiske landene kan skape 'best practice' eksempler med fokus på de særlige utfordringene globaliseringen gir på kulturområdet.
- Nordicoms UNESCO-opppdrag som kunnskaps- og dokumentasjonssenter for barn, unge og medier, *International Clearinghouse on Children, Youth and Media*, skal styrkes frem til World Summit on Media for Children and Youth, som arrangeres for første gang i Europa (i Karlstad, Sverige) i 2010.
- De fem nordiske husene og instituttene bidrar med et felles innspill til hvordan de vil ivareta rollen som vindu og samarbeidspartner i forhold til Nordens naboregioner og nabokulturer.

Oppfølging og finansiering

Arbeidet med å gjennomføre disse initiativene ledes av kulturministrene i samarbeid med andre berørte ministerråd og i løpende dialog med Nordisk Råd.

Størstedelen av de globaliseringssatsningene som preger kultursamarbeidet finansieres av kulturministrene gjennom prioriteringer innenfor eget budsjett (anslått til 50 millioner danske kroner). Forutsetningen er et uendret rammebudsjett de kommende årene. Noen initiativ søkes realisert sammen med andre ministerråd.

Samarbeidsministrene oppfordres til å avsette et beløp på 10 millioner danske kroner i Nordisk Ministerråds budsjett for 2010 til finansiering av globaliseringsinitiativer under temaet *Et synligere Norden*. Disse initiativene skal ledes av kulturministrene i samarbeid med næringsministrene. De skal ses i sammenheng med KreaNord-prosessen og gjennomføres av de berørte institusjonene og programmene